

VIDI DECANUS

Prof. dr hab. Wiesław Karolak
Akademia Sztuk Pięknych
im. Wł. Strzemińskiego w Łodzi
Łódź, Wojska Polskiego 121

PRODZIEKAN

ds. Nauki

prof. dr hab. Katarzyna Krasoń

DZIEKAN WYDZIAŁU
Pedagogiki i Psychologii

prof. dr hab. Stanisław Juszczyk
profesor zwyczajny

Recenzja rozprawy doktorskiej Pani mag Sary Knapik-Szwedy
Znaczenie technik muzykoterapeutycznych we wsparciu rozwoju dziecka z autyzmem.

- Zawartość pracy.

Praca Pani mag Sary Knapik-Szwedy *Znaczenie technik muzykoterapeutycznych we wsparciu rozwoju dziecka z autyzmem* powstała pod kierunkiem prof. dr hab. Katarzyny Krasoń i promotora pomocniczego dr Ludwiki Koniecznej-Nowak.

Praca Pani Knapik-Szwedy dotyka dwóch niezwykle ważnych i ciekawych zagadnień. Jest to *autyzm* i *muzykoterapia*. *Autyzm* jako zaburzenie obejmujące sfery rozwojowe: sferę społeczną, komunikacyjną i sensoryczną a *muzykoterapia* jako forma terapeutyczna wspomagająca rozwój osób z autyzmem w wymienionych sferach. Autorka postawiła sobie za cel przeprowadzenie badań związanych z wpływem oddziaływań muzykoterapeutycznych na komunikację społeczno-emocjonalną, poznawczą oraz motoryczną dzieci z autyzmem.

Aby przystąpić do badań Pani Sary Knapik-Szweda poznała i precyzyjnie opisała *autyzm* i *muzykoterapię*.

Autyzm. Tutaj autorka słusznie szczegółowo omawia pojęcie autyzmu oraz, co bardzo ważne kryteria diagnostyczne.

Muzykoterapia. Prowadząc rozważania o muzykoterapii autorka poświęciła wiele uwagi umiejscowieniu muzyki w terapii, roli terapeuty i doświadczeniom muzykoterapeutycznym.

Przechodząc do badań autorka słusznie i wnikliwie zajęła się zdefiniowaniem badań własnych, gdzie bardzo interesująco przedstawia muzykoterapię jako pole badań. Badania właściwe zostały przez autorkę szczegółowo przedstawione i udokumentowane. Prace kończą wnioski, w których ważną rolę odgrywają skutki oddziaływań muzykoterapeutycznych w usprawnianiu rozwoju dzieci z autyzmem.

- Rozmiar, jakość i ocena rozprawy.

Praca Pani Sary Knapik-Szwedy *Znaczenie technik muzykoterapeutycznych we wsparciu rozwoju dziecka z autyzmem* to nie łatwe i nie proste przedsięwzięcie.

Praca składa się z czterech rozdziałów.

Pierwszy rozdział dotyczy problematyki autyzmu. W tym rozdziale autorka szczegółowo omawia zaburzenia, klasyfikację, objawy i możliwości wykrywania autyzmu. To pokazuje znakomite przygotowanie autorki do prowadzenia badań i terapii.

Rozdział drugi poświęcony jest muzykoterapii. Tutaj zawarte są rozważania teoretyczne, modele i rodzaje muzykoterapii i co najważniejsze doświadczenia muzykoterapeutyczne.

Rozdział trzeci dotyczy metodologii badań własnych: celów badań, problemów badawczych, organizacji badania.

Rozdział czwarty to *Znaczenie technik muzykoterapeutycznych we wsparciu rozwoju dziecka z autyzmem – badania własne*.

W rozdziale tym autorka opisuje szczegółową analizę kolejnych przypadków zaistniałych w badaniu.

W drugim podrozdziale tego rozdziału autorka podsumowuje proces badawczy i udziela odpowiedzi na pytania badawcze.

Pracę zamyka bibliografia oraz aneksy zawierające opis narzędzi badawczych i wykaz tabel.

Tutaj chciałbym podkreślić znakomicie dobraną, ogromną bibliografię. Cieszę się, że Pani Sary Knapik-Szwedy dotarła i wymienia w wykazie książkę *Arteterapia – badania i praktyka* Andrei Gilroy, książki o którą kilka lat zabiegałem u autorki o pozwolenie, aby mogła ukazać się w języku polskim.

- Oryginalność dokonań badawczych i wiedza teoretyczna.

Autorka zdecydowała się na formę badań indywidualizujących, a metodą badawczą stał się *eksperyment indywidualizujący* realizowany równoległe z grupą eksperymentalną i grupą kontrolną.

Pani Knapik-Szwedy wprowadziła w grupie eksperymentalnej szereg technik muzykoterapeutycznych, a w grupie kontrolnej metodę opartą na zabawie – *Growth Through Play System*.

Niezwykle pozytywnie oceniam wybór form, technik i metod badawczych.

Spotkałem się wielokrotnie z krytyką metod jakościowych w badaniach naukowych (między innymi z koncentrowaniem uwagi na analizie pojedynczych przypadków).

W tym przypadku gratuluję autorce odważnej i słusznej decyzji wyboru *eksperymentu indywidualizującego* do badań.

Tylko podejście indywidualizujące, tak w praktyce arteterapeutycznej (a muzykoterapia jest dla mnie częścią arteterapii), jak i w badaniach naukowych prowadzonych w tych obszarach umożliwia dotarcie do jednostki całościowo i daje szansę na wielostronne i dogłębne poznanie.

Techniki jakościowe zastosowane w badaniu takie jak obserwacja uczestnicząca, analiza dokumentów oraz sprawozdania z sesji na podstawie nagrań wideo to znakomita decyzja przeprowadzającej projekt.

W tym przypadku długotrwała obserwacja uczestników biorących udział w programie oraz odpowiednio dobrane, wspaniale przygotowane i ciekawie prowadzone twórcze działania doprowadziły nie tylko do potwierdzenia założeń w pracy badawczej, ale dały bardzo konkretne efekty terapeutyczne.

Podziwiam nie tylko wybór wspomnianego tutaj podejścia do badań, ale również ogromną ilość czasu poświęconego tej pracy, niezwykłą cierpliwość i uważność w obserwacji.

Sądzę, że ważną rolę i wpływ na jakość badań pełni to, że autorka wnikliwie zapoznała się z różnymi założeniami teoretycznymi i różnymi podejściami terapeutycznymi. Na uwagę zasługuje zwrócenie uwagi na psychologię humanistyczną, psychologię transpersonalną oraz ekspresyjną arteterapię skoncentrowaną na osobie, której zadaniem jest ułatwianie zmiany i wspomagania jej rozwoju przez kreatywność i twórczą ekspresję.

Praca stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego i jest oryginalnym dokonaniem twórczym w obszarze muzykoterapii (znaczenia technik muzykoterapeutycznych we wsparciu rozwoju dziecka z autyzmem).

- Praca doktorska oraz uzasadnienie nadania stopnia doktora

Na pytanie: czy praca doktorska spełnia warunki określone w art. 13.1 ustawy z dnia 14 marca 2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. 2017.17890) odpowiadam:

Rozprawa doktorska stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego oraz wykazuje ogólną wiedzę teoretyczną Kandydata w danej dyscyplinie naukowej a także umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej i artystycznej.

W pełni akceptuję dorobek naukowy i postawę badawczą Pani mag Sary Knapik-Szwedy.

Dorobek ten oceniam bardzo dobrze.

W pełni akceptuję część teoretyczną, metodologię i opis badań.

Autorka wykazuje wiedzę teoretyczną oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia tak pracy naukowej, pedagogicznej, jak i artystycznej, a za taką uważam muzykoterapię.

Praca Pani mag Sary Knapik-Szwedy *Znaczenie technik muzykoterapeutycznych we wsparciu rozwoju dziecka z autyzmem* spełnia wymogi ustawy i rekomenduję doktorantkę do dopuszczenia do dalszych etapów przewodu.

Przedstawiona praca doktorska stanowi znaczny wkład w rozwój muzykoterapii . Praca kwalifikacyjna, dorobek badawczy i postawa twórcza uzasadniają nadanie stopnia naukowego i tytułu doktora.

Konkluzja.

Praca Pani mag Sary Knapik-Szwedy to dzieło wybitne zasługujące na wyróżnienie i publikację.

Uzasadnienie:

Zachwyca mnie wnikliwość przesłań i profesjonalizm działań muzykoterapeutycznych recenzowanej pracy. Niezwykły rozmiar rozprawy (362 strony).

Na wyróżnienie zasługuje to, że tutaj nie mamy do czynienia z „zimnymi badaniami naukowymi”.

W tym przypadku spotkałem się z precyzją badań prowadzonych w miły, ciepły sposób, przystępny dla osób z pokrewnej a nawet innej branży (nie jestem muzykoterapeutą, choć muzyka jest mi bliska - jestem artystą multimedialnym, naukowcem zajmującym się arteterapią).

I co najważniejsze, Pani Knapik-Szweda stworzyła projekt działań terapeutycznych opartych na akceptacji użytkowników. Posłużenie się terapią opartą z jednej strony na zabawie (GPS) a z drugiej na muzykoterapii stworzyło niezwykle ciekawą i skuteczną sytuację terapeutyczną. Zasługuje to na podzielenie się tą koncepcją i tymi rezultatami z szerszym, nie tylko akademickim środowiskiem.

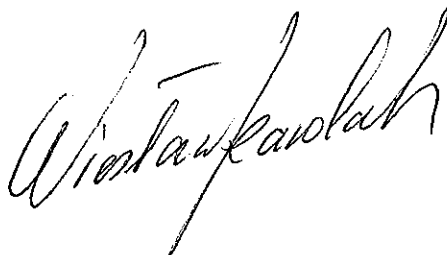
Rozprawy doktorska Pani mag Sary Knapik-Szwedy *Znaczenie technik muzykoterapeutycznych we wsparciu rozwoju dziecka z autyzmem* zasługuje (podkreślam to jeszcze raz) na wyróżnienie i skierowanie do publikacji.

Publikacja tego materiału mogła by być ofertą dla nauczycieli, metodyków, arteterapeutów, ale również dla studentów wielu specjalności pedagogicznych, edukacji artystycznej i arteterapii. Z książki tej, jak z przewodnika, korzystać mogli by wszyscy, którzy prowadząc grupy poszukują prostych i atrakcyjnych metod pracy, dających uczestnikom radość tworzenia i efektywność działań terapeutycznych.

✦

Wiesław Karolak

Łódź, 24. 04. 2018

✦